

ZAČASNE ODREDBE KOT UČINKOVITO SREDSTVO ZA VARSTVO PRAVIC IZ DELA – PREIZKUS OBSTOJA VERJETNOSTI TERJATEV

Neža Pogorelčnik Vogrinc*

UDK: 349.2:347.994.2

Povzetek: Bistven pogoj, ki mora biti izpolnjen za izdajo začasne odredbe za zavarovanje denarnih in nedenarnih terjatev, je verjeten obstoj terjatve same. Izpolnjenost tega pogoja sodišče presoja glede na delavčeve navedbe v predlogu za izdajo začasne odredbe in tam predlagane dokaze. Predlagatelji pa le redko uspejo izkazati obstoj svoje terjatve. Avtorica se v prispevku ukvarja z možnimi razlogi za tako sodno prakso.

Ključne besede: začasna odredba, zakon o delovnih in socialnih sodiščih, zakon o izvršbi in zavarovanju, dokazni standard, obstoj ali nastanek terjatve,

INTERLOCUTORY INJUNCTIONS AS EFFECTIVE MEASURES TO PROTECT WORKERS' RIGHTS RELATED TO WORK – EXAMINATION OF THE PRESUMPTIVE EXISTENCE OF THE CLAIM

Abstract: The main requirement, which has to be fulfilled for the interlocutory injunction to be granted to secure a monetary or non-monetary claim is that the creditor proves presumptively that the claim against the debtor exists or is about to arise. The court decides on the existence of the claim regarding facts and evidences referred to in workers' proposal, but the requirement is rarely considered as fulfilled. The author of the article searches for possible reasons for this case-law.

* Neža Pogorelčnik Vogrinc, doktorica pravnih znanosti, asistentka na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

neza.pogorelcnik@pf.uni-lj.si

Neža Pogorelčnik Vogrinc, PhD, Assistant at the Faculty of Law, University of Ljubljana, Slovenia.

Keywords: *interlocutory injunction, standard of proof, Labour and Social Courts Act, enforcement and securing of Civil Claims Act, the existence or origination of the claim.*

1. UVODNO O RELEVANTNI ZAKONSKI UREDITVI

Začasne odredbe so tudi v individualnih delovnih sporih pomemben institut začasnega zavarovanja terjatev. Glede na vsebino služijo dvema ciljema. Namen zavarovalnih začasnih odredb je zagotoviti uspešnost bodoče uveljavitve terjatve in s tem odstraniti tveganje, da bo njena izvršba onemogočena ali precej otežena, namen regulacijskih pa začasno urediti sporno pravno razmerje (lahko tudi na enak način kot upnik to zahteva s tožbenim zahtevkom) in s tem preprečiti nastanek negativnih okoliščin, zaradi katerih bi bodoča izpolnitev terjatve ostala brez pomena. Začasne odredbe v delovnih in socialnih sporih izrecno predvideva Zakon o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1),¹ ki glede postopka njihove izdaje napotuje na uporabo zakona, ki ureja zavarovanje. V slovenskem pravnem redu splošno ureditev začasnih odredb kot instituta zavarovanja ureja Zakon o izvršbi in zavarovanju (ZIZ),² na uporabo katerega napotujejo številni specialni zakoni, ki začasne odredbe urejajo na posebnih področjih. Tako se določbe ZIZ subsidiarno uporabljajo tudi za izdajo začasnih odredb za zavarovanje terjatev, ki izvirajo iz individualnih delovnih sporov, in sicer v delih, kjer ZDSS-1 ne določa drugače. Poleg tega morajo delovna sodišča v postopkih zavarovanja upoštevati še morebitno posebno materialnopravno ureditev Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1)³ o začasnih odredbah, ki glede manjkajočih pravil prav tako subsidiarno napotuje na uporabo splošne ureditve ZIZ (npr. 113. člen ZDR-1 o začasnih odredbah na zadržanje učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi⁴).

¹ Ur. l. RS št. 2/2004 z nadaljnjimi spremembami. Pred tem je začasne odredbe v delovnih in socialnih sporih izrecno urejal njegov predhodnik Zakon o delovnih in socialnih sodiščih (Ur. l. RS št. 19/94 z nadaljnjimi spremembami, ZDSS).

² Ur. l. RS št. 51/98 z nadaljnjimi spremembami.

³ Ur. l. RS, št. 21/2013 z nadaljnjimi spremembami.

⁴ O tej ureditvi v predhodniku ZDR-1 tudi Novak, Janez, str. 412.

2. POGOJI ZA IZDAJO ZAČASNE ODREDBE

ZDSS-1 določa le en pogoj, ki mora biti izpolnjen za izdajo začasne odredbe v individualnih delovnih sporih. Sodišče jo (tudi po uradni dolžnosti) lahko izda, če to potrebno, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode (prvi odstavek 43. člena). Ta pogoj je enak enemu od več alternativno določenih pogojev, ki jih za izdajo začasne odredbe za zavarovanje nadenarnih terjatev predvideva ZIZ,⁵ v katerem pa je ureditev pogojev celovitejša. Zaradi nepopolnega nabora pogojev v ZDSS-1, se sodišča poslužujejo določb ZIZ, in sicer 270. člena za zavarovanje denarnih terjatev in 272. člena za zavarovanje nadenarnih terjatev. V obeh je kot primarni pogoj, izpolnjenost katerega mora biti za izdajo začasne odredbe vedno izkazana, določena verjetnost obstoja upnikove terjatve oz. verjetnost, da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala. Terjatev je namreč tista, ki je predmet zavarovanja in če ta ne obstoji, njeno začasno zavarovanje ni potrebno in predlog za izdajo začasne odredbe ni utemeljen. Tako se tudi v delovnopравниh sporih kot prvi pogoj za izdajo začasne odredbe za zavarovanje tako denarnih kot nadenarnih terjatev preverja obstoj oz. bodoči nastanek terjatve.

Zgolj (verjeten) obstoj delavčeve terjatve oz. njen (verjeten) nastanek v prihodnosti pa ne zadostuje za izdajo začasne odredbe. Upnik mora izkazati še en pogoj. Ker je ZDSS-1 pri opredelitvi tega skop, saj predvideva le potrebo, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode, sodišča uporabljajo podrobnejšo in obsežnejšo ureditev ZIZ. Ta za zavarovanje nadenarne terjatve zahteva izpolnjenost enega od treh alternativno določenih pogojev. Eden od teh je, kot rečeno, enak tistemu v ZDSS-1, tj. da je odredba potrebna za preprečitev uporabe sile ali nastanek težko nadomestljive škode. Upnik pa lahko izdajo začasne odredbe za zavarovanje nadenarne terjatve doseže tudi, če izkaže obstoj nevarnosti, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (t.i. objektivna nevarnost) ali da dolžnik z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku (drugi odstavek 272. člena ZIZ). Za zavarovanje denarne terjatve pa mora upnik poleg obstoja terjatve izkazati (verjetno) nevarnost, da je zaradi dolžnikovega odtujevanja, skrivanja ali

⁵ Predhodnik ZDSS-1, ZDSS, ki se je uporabljal do leta 2004, je izdajo začasne odredbe predvideval, če potrebna, da se prepreči samovoljno ravnanje ali odvrne nenadomestljiva škoda (19. člen). Pogoj je bil drugačen, pa vendar so se za izdajo začasnih odredb tudi takrat subsidiarno uporabljali pogoji ZIZ. O tem tudi Klampfer, Marta, v Šipec in drugi, str. 290.

kakšnega drugačnega razpolaganja s premoženjem uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (t.i. subjektivna nevarnost) (drugi odstavek 270. člena ZIZ). Upnik je izpolnjevanja (objektivne ali subjektivne) nevarnosti oproščen, če za verjetno izkaže, da bi dolžnik s predlagano odredbo pretrpel le neznatno škodo (tretji odstavek 270. in tretji odstavek 272. člena ZIZ). Vsi ti pogoji za izdajo začasnih odredb so oblikovani kot pravni standardi, vsebino katerih sodišče napolnjuje v vsakem konkretnem primeru. Ker se isti pogoji tako uporabljajo za izdajo ukrepov zavarovanja glede sporov z različno naravo, si je pri interpretaciji njihove vsebine mogoče pomagati s sodno prakso z različnih področij.

Ker brez obstoja terjatve (za pogoj se uporablja tudi izraz »objektivni pogoj«⁶) zavarovanje ni potrebno, sodišču ob ugotovitve neizpolnjenosti tega ni treba presojati še drugega pogoja (t.i. »subjektivni pogoj«). Čeprav bi bilo smiselno, da bi sodišča najprej preizkusila obstoj terjatve, obstoj drugega pa šele in zgolj, če bi ta obstajala,⁷ vrstni red preizkušanja pogojev v zakonu ni določen. V vsakem primeru sodišče delavčev predlog za izdajo začasnih odredb zavrne, če ugotovi, da eden od zahtevanih pogojev ni izpolnjen. V sodni praksi delovnih sodišč pa so zavrnitve predlogov za izdajo začasnih odredb zelo pogoste. Pravzaprav je začasno zavarovanje vzpostavljeno s strani sodišč bolj izjema, kljub velikemu številu takšnih predlogov s strani delavcev. V večini primerov zavrnitev se sodišča ustavijo že pri prvem pogoju, ko ugotovijo, da predlagatelj ni uspel z verjetnostjo izkazati obstoja svoje terjatve nasproti delodajalcu. Kakšni so razlogi za to? Ali delavci res tako pogosto predlagajo zavarovanje neobstoječih terjatev ali pa sodišča izpolnjenost zakonskih pogojev morebiti presojajo prestrogo?

3. DOKAZNI STANDARD VERJETNOSTI

Z namenom hitrega in učinkovitega varstva položaja predlagatelja začasne odredbe je ZIZ znižal dokazni standard odločanja v teh postopkih. Tako se dejstva, na podlagi katerih sodišče v postopku zavarovanja preverja obstoj zgoraj navedenih pogojev, ugotavljajo z dokaznim standardom verjetnosti,⁸ za razliko od prepriča-

⁶ Volk, Dida, str. 392, tako tudi sodna praksa, npr. sklep VDSS Pdp 285/2013 z dne 14. 3. 2013.

⁷ Npr. sklep VDSS Pdp 1087/2011 z dne 6. 12. 2011.

⁸ Ta dokazni standard se sicer uporablja za reševanje procesnih vprašanj, za reševanje materialnopравnih odločitev pa le takrat, ko to izrecno določa zakon. ZIZ je to določil za odločitev o začasnih odredbah.

nja⁹ o obstoju pravnorelevantnih dejstev, ki se v sodnih postopkih pri odločanju o materialnopravnih vprašanih potrebuje sicer. Čeprav procesna zakonodaja posameznih dokaznih standardov ne opredeljuje, je verjetnost mogoče opredeliti kot najnižjo stopnjo skladnosti predstave z dejstvi,¹⁰ dosežena pa je, ko obstoji več argumentov, ki govorijo v prid nekemu dejstvu, kot tistih, ki govorijo proti,¹¹ ko so razlogi za resničnost močnejši in številčnejši kot razlogi, ki govorijo v prid neresničnosti.¹² Sodišče mora tako v postopku zavarovanja ugotoviti (le) verjeten obstoj dejstev, na podlagi katerih sklepa o izpolnjenosti pravnih standardov, ki tvorijo zakonske pogoje za izdajo začasne odredbe.

Glede prvega pogoja za izdajo začasne odredbe sodišče tako preverja, ali dolžnikova terjatev verjetno obstoji oz. bo verjetno nastala. Trditveno in dokazno breme za to je na predlagatelju začasne odredbe – delavcu, sodišče pa v postopku zavarovanja ugotavlja relevantna dejstva in jih subsumira pod ustrezno materialnopravno normo. Kljub drugačnim stališčem v sodni teoriji¹³ je po mojem mnenju sodnikova miselna pot ugotavljanja izpolnjenosti prvega pogoja enaka kot pri odločanju o utemeljenosti tožbenega zahtevka, s to razliko, da odločitev o obstoju terjatve v postopku zavarovanja doseže hitreje.

4. UGOTAVLJANJE VERJETNEGA OBSTOJA ALI NASTANKA TERJATVE - NA SPLOŠNO

Medtem, ko je znotraj posameznega »subjektivnega« pogoja mogoče najti primerljive vsebine in med njimi v različnih primerih sodne prakse najti vzporednice (npr. katere okoliščine predstavljajo težko nadomestljivo škodo), pa je pri prvem

⁹ To pravna teorija opredeljuje kot izključenost vsakega razumnega dvoma oz. situacijo, ko o trditvah ne dvomi noben razumen, v življenjskih zadevah izkušen človek. Zobec, Jan, v Ude, Galič in drugi, od str. 330 naprej.

¹⁰ Sklep VS RS II Ips 430/2002 z dne 16. 10. 2003.

¹¹ Juhart, Jože, str. 54. Tako pravni standard razume tudi sodna praksa, npr. sklepi VDSS Pdp 688/2011, Pdp 705/2011 in Pdp 707/2011 z dne 28. 7. 2011: »Verjetnost je podana, če so razlogi, ki govorijo v potrditev obstoja določenega dejstva, v prednosti pred razlogi, ki govorijo proti temu. Verjetnost predstavlja nižjo stopnjo skladnosti predstave o obstoju objektivnih dejstev življenjskega dogodka v primerjavi s prepričanjem, v katerega se ne more v ničemer dvomiti.«

¹² Sklep VS RS II Ips 430/2002 z dne 16. 10. 2003.

¹³ Rijavec, Vesna, str. 265, poudarja, da sodišče pri ugotavljanju verjetnost terjatve ne sme postopati tako kot pri meritornem odločanju o glavni stvari.

pogoju, obstoju terjatve, to težje. Njegova vsebina je odvisna od materialno-pravne ureditve, s katero delavec utemeljuje svoj zahtevek. Na podlagi izdanih sodnih odločb je tako težje ugotoviti, kdaj sodišča ugotovijo verjeten obstoj terjatve, kot pa kdaj ugotovijo izpolnjenost drugih (subjektivnih) pogojev, sodišča pa si pri interpretaciji vsebine tega pogoja težje pomagajo z uveljavljeno sodno prakso. Po drugi strani pa je v postopku zavarovanja ugotavljanje obstoja tega pogoja enostavnejša. ZIZ ga opredeljuje nedoločno – obstajati mora neka terjatev, njena vsebina pa se določa in presoja glede na materialnopravno ureditev, ki je praviloma bolj natančna pri opredeljevanju kdaj določena terjatev nastane oz. obstaja (npr. terjatve, povezane z odpovedjo delovnega razmerja). Sodišču je tako pri ugotavljanju obstoja terjatve v pomoč bolj oprijemljivo vodilo – relevantna materialnopravna ureditev, kot pa pri ugotavljanju, ali neke okoliščine predstavljajo verjetno uporabo sile ali nastanek težko nadomestljive škode.

Delavec mora zatrjevati in z verjetnostjo izkazati, da ima proti delodajalcu neko terjatev, ZIZ pa je pogoj omilil, saj zadostuje, če izkaže, da bo terjatev verjetno šele nastala. Sodišče tako presoja, ali je delavčev tožbeni zahtevek proti delodajalcu verjetno utemeljen. Delavci pa so pri izkazovanju tega pogoja v postopkih zavarovanja individualnih delovnih sporov praviloma neuspešni. Od 64 pregledanih sodnih odločb,¹⁴ izdanih v zadnjih nekaj letih, v katerih je sodišče odločalo o predlogu za izdajo začasne odredbe za zavarovanje denarne ali nedenarne terjatve, je njen obstoj ugotovilo zgolj v 13 primerih (število ugodenih predlogov na koncu je bilo še nižje, saj je sodišče v nekaterih od teh primerov ugotovilo neizpolnjenost drugega pogoja, zahtevanega za izdajo začasnih odredb). Zakaj izkazovanje pogoja obstoja terjatve predlagateljem – delavcem predstavlja takšno težavo, kaj je njegova vsebina in kako v postopku zavarovanja izkazati njegov obstoj?

ZIZ terjatev opredeljuje kot pravico do denarnega zneska (denarna terjatev) ali neke druge dajatve, storitve, dopustitve ali opustitve (nedenarna terjatev),¹⁵ za izdajo začasne odredbe pa je zaradi zakonske delitve začasnih odredb in posledično različnih zakonskih pogojev opredelitev terjatve kot (ne)denarne bistvenega pomena. Upnik mora tako v predlogu terjatev opredeliti glede na relevantno

¹⁴ Pri pisanju članka sem zajela večino odločitev Višjega delovnega in socialnega sodišča o začasnih odredbah, ki so bile izdane v letih 2012, 2013 in 2014 in so bile v času mojega raziskovanja dostopne na spletni strani iusinfo.si. Ker na internetu niso objavljene vse sodne odločbe, poleg tega pa ne pride do pritožbenega postopka v vseh postopkih zavarovanja, zanesljivejšega sklepa o deležu ugodenih predlogov ni mogoče narediti, vsekakor pa je mogoče zaključiti, da delavci le redko uspejo s predlogi za izdajo začasne odredbe.

¹⁵ Prva točka 16. člena.

materialnopravno določbo, navesti pravnorelevantna dejstva¹⁶ in zanje predlagati (bolje: priložiti) ustrezne dokaze, ki morajo biti po mnenju pravne teorije¹⁷ enaki tistim, ki se bodo obravnavali v glavnem postopku, in sicer v obsegu, da izkazujejo (vsaj) verjetno izpolnjenost zakonskih pogojev.¹⁸ Menim, da presoje obstoja terjatve v postopkih zavarovanja ni mogoče vsebinsko ločevati od presoje v glavnem postopku. Navsezadnje gre za isto terjatev, ki jo upnik utemeljuje z istimi dejstvi in dokazi, razlika je le v kvalitativnem delu;¹⁹ tj. za izdajo začasne odredbe zadostuje ugotovitev obstoja terjatve z nižjo stopnjo materialne resnice. Zato upnikova obveznost konkretnega opredeljevanja terjatve v predlogu ni tako stroga kot v glavnem postopku.

Kje je meja, ko sodišče presodi, da terjatev verjetno obstaja, hkrati pa ne prejucira odločitve v glavnem postopku, je v praksi odvisno od konkretnega primera. Sodišče v postopku zavarovanja ocenjuje, ali razlogi za obstoj terjatve pretehtajo, pri čemer še ne odloča o njeni utemeljenosti, saj bo to vsebina odločanja glavnega sodnega postopka.²⁰ Rijavec²¹ kot situacijo, v kateri ni verjetno, da terjatev obstaja, navaja zahtevek, glede katerega je »že na prvi pogled jasno, da je neutemeljen«, Šipec²² pa uporablja izraz »splošni vtis«. Potemtakem zadostuje,

¹⁶ O vezanosti na trditveno podlago predloga pri odločanju o predlogu za izdajo začasne odredbe tudi sklep VDSS Pdp 668/2014 z dne 21. 7. 2014, sklep VDSS Pdp 1044/2012 z dne 7. 11. 2012.

¹⁷ Šipec, Miha, v Šipec in drugi, str. 30, in Zima, Tadeja, 2002, priloga str. III.

¹⁸ Šipec, Miha, v Šipec in drugi, str. 30, in Zima, Tadeja, 2002, str. 78.

¹⁹ Posledično pa praviloma tudi kvantitativnem. Šipec, Miha, v Šipec in drugi, str. 34, tako navaja, da pri tem »sodišče kakšno izmed obrobnih okoliščin zanemari ali napravi logično povezavo, ki je zgolj tipična in ne nujno podana v vseh primerih«. Tako npr. obrazložitev sklepa VSL I Cp 2157/2012 z dne 5. 9. 2012 po mojem mnenju jasno nakaže, s kakšnim logičnim sklepanjem in z omejenimi dokazi je mogoče doseči standard verjetnosti glede obstoja terjatve: »Znano je, da se da plačilo, sploh če gre za večje zneske, dokazovati z listinami. Za trditev, da do določenega plačila ni prišlo, pa običajno ni na voljo dokaznih listih. Zato je ob dejstvu, da tožena stranka ni predložila nobenega dokaza o plačilu, verjetnejša trditev tožnice, da kupnina ni bila plačana in ker je tožnica predložila dokaz, da ji je druga toženka 'dala v last in posest' predmetno nepremičnino, ki ga tožena stranka zaenkrat ni uspela ovreči (bo pa to lahko storila z izvedencem), je verjetnejše, da je dogovor bil sklenjen. Glede na tako ugotovljene okoliščine je zaključek sodišča, da je bil verjeten namen kupne pogodbe, ki sta jo sklenila toženca, onemogočiti tožnici uveljavitev terjatve za izstavitve zemljiškoknjižne listine. Tako je izkazana verjetnost obstoja tožničine terjatve (izbrisne tožbe).«

²⁰ Vendar pa nižji dokazni standard velja le za ugotovitev obstoja predpostavk za izdajo začnih odredb, ne pa tudi za standard obrazloženosti sodbe.

²¹ Rijavec, Vesna, str. 266.

²² Šipec, Miha, v Šipec in drugi, str. 30.

da »prvi pogled« oz. »splošni vtis« pove, da terjatev verjetno *ne* obstaja? Ampak ali je tak pogled oz. vtis dovolj tudi za ugotovitev, da terjatev verjetno obstaja?²³

V civilnih sodnih postopkih, kjer se kot v delovnih, po 270. oz. 272. členu ZIZ uporablja pogoj verjetnosti terjatve predlagatelj začasne odredbe z dokazovanjem pogoja navadno ne uspe, če povzema le zakonsko dikcijo,²⁴ zadostuje pa sklicevanje na posebni predpis, ki predvideva terjatev.²⁵ Navedbe v predlogu morajo biti konkretne,²⁶ gola navedba dejstev (brez predlaganih dokazov)²⁷ v prid verjetnemu obstoju terjatve pa praviloma²⁸ ne zadostuje. Stranka mora namreč predlagati, in, če je mogoče, k predlogu priložiti ustrezne dokaze,²⁹ pri čemer lahko včasih (odvisno od vsebine terjatve in primera) zadostujejo že listinski dokazi³⁰

²³ Če bi rekli, da je za standard verjetnosti dovolj prvi pogled, bi lahko na prvi pogled s tem standardom ocenjevali tudi izpolnjenost preostalih pogojev za izdajo začasnih odredb, predpisanih kot pravnih standardov.

²⁴ Npr. sklep VSL I Cp 1997/2012 z dne 11. 7. 2012.

²⁵ Sklep VSK I Cp 710/2007 z dne 6. 11. 2007: »Verjetnost terjatve je podana že na podlagi šestega odstavka 502. člena ZGD.«

²⁶ Sklep VSL I Cpg 937/2010 z dne 5. 8. 2010: »Upnik v trditvah glede obstoja zatrjevanih terjatev ni dovolj konkreten, saj izrecno ni navedel, da se zatrjevana gradbena dela izvajajo prav v prostorih, ki jih ima v najemu ... O tem le ugiba in dopušča to možnost, kar pa ne zadostuje za zaključek, da dolžnika ne izpolnjujeta svojih obveznosti v obligacijskem razmerju, kakor tudi ne, da ima upnik napram njima terjatev na prepoved teh ...«.

²⁷ Npr. sklep VSK I Cpg 182/2004 z dne 11. 11. 2004.

²⁸ Včasih pa za ugotovitev (ne)obstoja terjatve zadostujejo le trditvene navedbe, npr. sklep VSL II Cp 2796/2012 z dne 21. 11. 2012: »Iz trditvene podlage izhaja, da tožnik ni bil v pogodbenem razmerju z drugotoženecem, temveč izključno s prvotoženko, zato drugotoženec nima nobene denarne obveznosti do tožnika. Vtoževana denarna terjatev zoper drugotoženca, katere bodočo izvršbo želi tožnik s predlagano začasno odredbo zavarovati, tako ni verjetno izkazana.«

²⁹ Podobno pravilo velja v postopkih zavarovanja v Avstriji, kjer se dokazni postopek v postopku zavarovanja zgleduje po tistem iz pravnega, pri čemer pa so pretežno upoštevna le »že pripravljena« dokazna sredstva (npr. listine, že obstoječa izvedenska mnenja, ne pa tudi šele pridobivanje izvedenskih mnenj, zasliševanje strank, pribava listin po uradni poti ...). Glej Oberhammer, Paul, Domej, Tanja, odg. 2.4.2.1, dostop na spletni povezavi: <http://www.ipr.uni-heidelberg.de/studie/National%20Reports/Austria/Report%20Austria%20Vorlaeufige%20Massnahmen.pdf> (23. 7. 2013).

³⁰ Npr. sklep VSL II Cp 4001/2009 z dne 9. 12. 2009, sklep VSL II Cp 1284/2000 z dne 2. 8. 2000, sklep VSL I Cp 2157/2012 z dne 5. 9. 2012, sklep VSM I Cp 1460/2010 z dne 27. 10. 2010: »Sodišče je pri odločanju upoštevalo trditveno podlago in listine, ki sta jih kot dokaz predložila predlagatelja in ki izkazujejo, da sta predlagatelja lastnika stanovanj v stavbi na tej nepremičnini.«, sklep VDSS Pdp 969/2011 z dne 19. 10. 2011: »Verjetnost izhaja iz Pogodbe o opravljanju poslovalne funkcije in sporazuma o prenehanju te pogodbe. Tožnik je verjetnost izkazal glede na bilanco stanja in poslovni izid toženca za leto 2010.«, sklep VSL Cpg 1650/94 z dne 30. 11. 1994: »Verjetnost obstoja je izkazana s fakturo, dokler dolжник temu ne ugovarja. V primeru ugovora pa mora sodišče upoštevati še druga dejstva in dokaze.«, sklep VSL I Cpg

ali pa navadna izjava.³¹ Za dokaze mora tako poskrbeti predlagatelj,³² ki ne more zahtevati, da si jih priskrbi sodišče samo.³³ Prav tako je mogoče najti stališče, da sama vložitev tožbe še ne izkazuje verjetnega obstoja terjatve.³⁴ Po mnenju Vrhovnega sodišča začetek pravnega postopka sicer sproži dvom, »kajti takrat so razlogi, ki govorijo za resničnost ali neresničnost dejstev v tožbi, v ravnovesju, vendar je za verjetnost potrebno dokazati več«,³⁵ enako pa bi po mojem mnenju lahko zaključili glede začetka postopka v delovnih sporih. Čeprav ugotavljanje verjetnosti obstoja terjatve posredno pomeni preizkus sklepčnosti tožbe³⁶ (ki pa mora biti za to popolna³⁷), pa njena nesklepčnost ne pomeni (nujno) neizkazanosti verjetnega obstoja terjatve, ki se ugotavlja v postopku zavarovanja, razen če gre za neodpraviljivo nesklepčnost.³⁸ Sicer je nesklepčnost namreč mogoče odpraviti, prav tako pa je začasno odredbo mogoče predlagati celo pred nastankom terjatve, tako da razloga za takojšnjo zavrnitev predloga za začasno odredbo ni. Drugače pa je, če upnik v začetku nesklepčne terjatve v nadaljevanju postopka ne uspe »popraviti« (odpraviti nesklepčnosti).³⁹ Na odločitev o obstoju terjatve

265/2011 z dne 8. 9. 2011: »Verjetnost izkazanosti terjatve izhaja že iz pogodbe ...«

³¹ Npr. sklep VSL I Cp 3574/2011 z dne 24. 11. 2011: »Obstoj posojilne pogodbe izkazuje izjava, da je tožnik tožencu posodil denar za nakup avta. Terjatev tako verjetno obstoji.«

³² Npr. sklep VSK I Cpg 182/2004 z dne 11. 11. 2004, sklep VSL I Cp 2157/2012 z dne 5. 9. 2012: »... če npr. stranka zatrjuje dejstvo, ki je po splošnem vedenju dokazljivo z listinskimi dokazi, pa takih dokazov brez razumnega razloga ne predloži, ni mogoče zaključiti, da je s stopnjo verjetnosti dokazala obstoj zatrjevanega dejstva. Dokaze pa v postopku za izdajo začasne odredbe sodišče izvaja le, ko glede na okoliščine konkretnega primera ne more presoditi trditve katere od strank so verjetnejše.«

³³ Npr. sklep VDSS Pdp 952/2011 z dne 12. 10. 2011: »...tožnica za svoje tožbene trditve ne predloži dokazov, pač pa navede, naj sodišče samo pribavi zgodovinske izpiske, iz katerega bo razvidna delovnopravna kontinuiteta oziroma prevzem oziroma pripojitve firme, kar pa ni dolžnost sodišča v postopku odločanja o predlagani začasni odredbi, to je dolžnost tožnice, da navedeno dokaže po izvedenem dokaznem postopku.«

³⁴ Npr. sklep VSL I Cpg 503/2001 z dne 25. 4. 2001.

³⁵ Sklep VS RS II Ips 430/2002 z dne 16. 10. 2003.

³⁶ Tako Metelko, Janez, str. 59.

³⁷ Npr. sklep VSK I Cpg 259/2006 z dne 5. 10. 2006: »Nepopolna tožba ne more biti predmet presoje o utemeljenosti zahtevka, zato v primeru vložitve nepopolne tožbe sploh ni mogoče presojati verjetnosti obstoja terjatve.«

³⁸ Npr. sklep VSL I Cp 2975/2012 z dne 7. 11. 2012, v katerem je predlagatelj zahteval, da sodišče s sodbo naloži tožencu izstavitve ustreznih listine za vpis lastništva odvetniške pisarne v sodnem registru, po materialnem pravu pa so družbeniki odvetniške družbe lahko le odvetniki, ki v tej odvetniški družbi opravljajo odvetniško dejavnost, sklep VSL II Cp 1995/2013 z dne 18. 7. 2013, v katerem je predlagatelj zahteval izpolnitev pogodbe o razpolaganju s premoženjem, ki ga bo imel pogodbenik ob smrti.

³⁹ Sklep VSL II Cpg 408/2011 z dne 18. 5. 2011.

vpliva tudi ravnanje toženca (npr. njegovo nasprotovanje terjatvi⁴⁰ ali nepriznanje le-te⁴¹), in sicer kadar sodišče o predlogu za izdajo začasnih odredb odloča v kontradiktornem postopku.

Da prvi pogoj za izdajo začasnih odredb nedvomno ni izpolnjen brez potrebe po nadaljnji presoji, izhaja tudi iz situacije, ko je upnik zamudil rok za vložitev sodnega varstva⁴² ali je tožba zavržena, ker je preuranjena.⁴³ Vpliv na presojo pogoja pa ima odločitev (tudi nepravnomočna) o vsebinsko enakem tožbenem zahtevku s sodbo (če je predlog za začasno odredbo torej vložen po koncu sodnega postopka) ali z drugo odločbo.⁴⁴ Če je bil ta zavržen, predlog za začasno odredbo ni utemeljen, saj ni mogoče, da bi terjatev verjetno obstajala.⁴⁵ Tožnik lahko s predlogom uspe le, če dokaže, da obstaja nov zahtevek z drugačno dejansko podlago⁴⁶ oz. nastop novih okoliščin.

5. UGOTAVLJANJE VERJETNEGA OBSTOJA ALI NASTANKA TERJATVE - V POSTOPKIH ZAVAROVANJA INDIVIDUALNIH DELOVNIH SPOROV

Če upnik predlaga začasno sodno varstvo svoje terjatve, je nedvomno pomembno, da se o tem odloči brez odlašanja. Načelo hitrosti, ki je v postopkih zavarovanja eno glavnih načel,⁴⁷ je pri reševanju začasnih odredb v socialnih in individualnih ter kolektivnih delovnih sporih v primerjavi s splošno ureditvijo ZIZ še bolj poudarjeno. ZDSS-1 (43., 56. in 70. člen) sodiščem postavlja tridnevni rok za odločitev o predlogu, tak ukrep zakonodajalca pa se mi zdi smiseln. Postopki zavarovanja z začasnimi odredbami glede civilnih zadev, v katerih se odloča na

⁴⁰ Sklep VSL I Cpg 811/2011 z dne 10. 8. 2011, sklep VSL I Cp 3736/2010 z dne 17. 11. 2010.

⁴¹ Sklep VSL II Cpg 205/2011 z dne 18. 5. 2011.

⁴² Npr. sklep VSL I Cp 673/2013 z dne 19. 6. 2013.

⁴³ Npr. sklep VDSS Psp 118/2011 z dne 30. 3. 2011.

⁴⁴ Npr. sklep VDSS Psp 162/2013 z dne 11. 4. 2013.

⁴⁵ Npr. sklep VSL I Cp 1274/2011 z dne 8. 6. 2011, sklep VSK II Cp 425/2004 z dne 10. 5. 2005.

⁴⁶ Npr. sklep VSK I Cp 561/2007 z dne 8. 5. 2007: »Ni nujno, da verjetnost terjatve ni izkazana ker je tožnik izgubil pravdo na razveljavitev kupoprodajne pogodbe med lastnikom A in kupcem B. B je stanovanje v katerem živi tožnik brez pravne podlage, prodal C, ki je sedaj na stanovanju začel z rušitvenimi deli, zaradi česar je predlog za začasno odredbo utemeljen, saj bo tožnik naperil motenjsko tožbo.«

⁴⁷ 11. člen ZIZ.

podlagi ZIZ, ki takšnega roka ne določa, so namreč pogosto predolgi. Sodišča so pri odločanju morda preveč neodločna, za sprejetje odločitve (četudi z uporabo nižjega dokaznega standarda verjetnosti) pa se prepogosto odločajo za vročitev predloga dolžniku (ki mu omogočijo, da se o tem izreče) in celo razpis narokov. Odločanje o začasnem zavarovanju v civilnih sodnih postopkih tako traja (pre)dolgo, ukrep začasnih odredb pa zato ne doseže svojega namena. Določitev roka za odločitev o predlogu je po mojem mnenju zato smiselna, njegovo uvedbo pa bi, vsaj kot okvirno usmeritev še sprejemljive dolžine trajanja postopkov zavarovanja, zato predlagala tudi za ZIZ, kar bi zagotovo prispevalo k večji učinkovitosti začasnih odredb.

Vendar pa ima spoštovanje takšnega roka za postopek odločanja o predlaganem začasnem zavarovanju določene posledice. Izvedba postopka zavarovanja v treh dneh namreč pomeni omejitev obsega dokaznega postopka in vrste dokazov, ki jih je v tem času mogoče izvesti. Čeprav je Šipec glede postopkov zavarovanja v civilnih sodnih postopkih mnenja, da je predlagatelja neutemeljeno omejevati na dokaze, ki jih je mogoče izvesti brez razpisa ustne obravnave,⁴⁸ ZDSS-1 s postavitvijo roka za postopke zavarovanja v delovnih sporih stori točno to. Če želi o predlogu odločiti v zakonskem roku, mora sodišče odločiti na podlagi predloga, brez njegovega vročanja v odgovor in brez razpisa naroka,⁴⁹ ki bi predlagatelju omogočil dopolnitev navedb in izvedbo nelistinskih dokazov. Delavec mora zato nujno s konkretnimi navedbami in z ustreznimi priloženimi dokazi že v predlogu izkazati verjetnost obstoja pogojev. Ne more se namreč zanašati, da mu bo možnost za to dana še na naroku. Čeprav ZDSS-1 ne določa pravil postopanja v postopkih zavarovanja, ima določitev roka za odločitev posredno tak učinek.

Delovna sodišča se, kot je mogoče razbrati iz sodne prakse, pri odločanju o utemeljenosti predlogov za izdajo začasne odredbe zakonskega tridnevnega roka držijo zelo striktno.⁵⁰ Sprejetje odločitve v tako kratkem času pa predstavlja omejitve za izvedbo dokaznega postopka. Sodišče tako praviloma odloča o trditveni podlagi, navedeni v predlogu, in vpogleda v temu priložene listinske dokaze. Pri tem zaradi spoštovanja načela razpravnosti (15. člen ZIZ v zvezi s 7. členom

⁴⁸ To utemeljuje z dejstvom, da sta »ustno sklenjena pogodba ali plačilo v gotovini vendarle enako veljavna pogodba ali plačilo kot istovrstne kategorije, opravljene v obliki, ki zagotavlja listinske dokaze.« Šipec, Miha, v Šipec in drugi, str. 32.

⁴⁹ Kar mu omogoča prvi odstavek 29. a člena ZIZ.

⁵⁰ Npr. sklep VDSS Pdp 1193/2012 z dne 14. 12. 2012, sklep VDSS 387/2012 z dne 19. 4. 2012, sklep VDSS Pdp 1241/2014 z dne 2. 10. 2014, VDSS sklep Pdp 1087/2011 z dne 6. 12. 2011.

ZPP), razen v primerih iz drugega odstavka 7. člena ZPP, ne ugotavlja nenavedenih dejstev in ne izvaja nepredlaganih dokazov, predlagatelju pa ne pomaga napolniti zahtevanih zakonskih pogojev. Kot izhaja iz sodne prakse, pa je takšna trditvena in dokazna podlaga premalo za ugotovitev obstoja delavčeve terjatve, pri čemer se v zavrnitvah predlogov sodišča sklicujejo na obveznost odločitve v zakonskem roku treh dni. V tako kratkem času je namreč razpis in opravo naroka, ter na njem izvedbo drugih dokazov (npr. zaslišanje prič) nemogoče izvesti. Za odločitev v postopku zavarovanja se res uporablja nižji dokazni standard verjetnosti, pa vendar je včasih za ugotovitev dejstev glede (ne)izpolnjenosti pogojev potrebno izvesti več dokazov. V teh primerih so odločitve o predlogih zavarovanja sprejete prehitro. Res je, da zakonski tridnevni rok sodiščem ne daje prostora za podrobnejše ugotavljanje dejstev, širši dokazni postopek in dajanje predlagatelju novih priložnosti za opravičenje svojih bremen, pa vendar bi morala biti sodišča glede roka, ki jim ga postavlja ZDSS-1 bolj sproščena. Navsezadnje gre za instrukcijski rok, sodišča ob njegovi prekoračitvi ne doleti sankcija, prepozno izdan sklep o začasni odredbi pa zaradi zamude ni nezakonit. Tako bi po mojem mnenju sodišče v vsakem konkretnem primeru moralo presoditi, ali lahko odločitev o obstoju pogojev, potrebnih za izdajo začasne odredbe, sprejme na podlagi delavčevih listinskih dokazov, priloženih k predlogu, ali potrebuje še kak dokaz. Sodišče bi moralo napraviti miselni preizkus, ali je glede na vsebino konkretnega spora sploh mogoče, da upnik z listinskimi dokazi izkaže obstoj svoje terjatve ter drugega, subjektivnega, pogoja. Če ne, upnik s predlogom za zavarovanje namreč ne bo uspešen, saj sodišča v postopkih zavarovanja drugih dokazov ne izvajajo. Če bo obstoj terjatve upnik lahko izkazal šele v glavnem postopku, bo sicer začasna odredba lahko izdana šele med njegovim tekom, vendar mu bo v vmesnem času lahko nastala škoda, kasnejša vzpostavitev določenega pravnega stanja pa morebiti ne bo dosegla svojega namena.

Menim, da bi moralo zato sodišče, če ugotovi, da ga upnik zgolj z razpoložljivimi listinskimi dokazi ne more »prepričati« o verjetnosti obstoja pogojev, izvesti še druge dokaze,⁵¹ vendar le tiste in toliko, da bo lahko sprejelo odločitev z dokaznim standardom verjetnosti.⁵² Strinjam se, da se sicer celoten dokazni postopek izvede šele v kasnejšem kontradiktornem glavnem postopku, vendar pa je treba

⁵¹ Seveda pa se upnik s tem ne reši obveznosti predložiti vse listinske dokaze, ki jih ima.

⁵² Najti je mogoče posamezne primere, ko sodišča postopajo tako, npr. sklepi VDSS Pdp 1117/2011, Pdp 1118/2011, Pdp 1119/2011 z dne 13. 12. 2011, sklep VDSS Pdp 963/2013 z dne 9. 10. 2013.

dokazni postopek tudi v postopku zavarovanja prilagoditi konkretnemu primeru. Hitrost postopkov zavarovanja v delovnih sporih gre tako lahko celo v škodo predlagateljev, ki jim je hitra odločitev o predlogu sicer v korist.

Začasne odredbe v sporih glede odpovedi pogodbe o zaposlitvi

Med delavci in delodajalci lahko pride do različnih sporov, iz katerih izidejo različne denarne in nedenarne terjatve, npr. terjatve neizbranega kandidata,⁵³ delavčevo izpodbijanje disciplinskih odločb idr. Spori, v zvezi s katerimi je pred delovnimi sodišči začasno zavarovanje predlagano največkrat, pa so spori, povezani z delodajalčevo odpovedjo pogodbe o zaposlitvi. Glede na zakonsko posebno varstvo predstavnikov delavcev se pri tem pojavljajo tudi situacije, ko je začetek učinkovanja redne odpovedi iz razloga nesposobnosti ali iz krivdnega razloga ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zadržan zaradi negativnega mnenja, ki so ga v zvezi z odpovedjo podali sindikat, svet delavcev ali delavci, ki so izvolili predstavnika delavcev. V takem primeru lahko namreč predstavnik delavcev pri delodajalcu zahteva zadržanje učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi, prenehanje pogodbe o zaposlitvi pa ne učinkuje 30 dni od vročitve odpovedi oz. do poteka roka za sodno varstvo. Če predstavnik delavcev nato v sodnem postopku uveljavlja nezakonitost odpovedi pogodbe o zaposlitvi in najkasneje ob vložitvi tožbe predlaga sodišču izdajo začasne odredbe, se učinkovanje prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi odpovedi zadrži do odločitve sodišča o predlogu za izdajo začasne odredbe (118. člen ZDR-1).⁵⁴ Taka ure-ditev torej pomeni, da delovno razmerje, kljub odpovedi pogodbe o zaposlitvi, določen čas po tem še obstaja.⁵⁵

V zvezi s tem delavec ponavadi s tožbo uveljavlja ugotovitev nezakonitosti odpovedi delovnega razmerja,⁵⁶ za zavarovanje svoje terjatve pa predlaga različne

⁵³ Glej npr. Klampfer, Marta, v Šipec in drugi, str. 307.

⁵⁴ Delodajalec lahko v času zadržanja učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi odpovedi do odločitve sodišča o predlogu za izdajo začasne odredbe prepove predstavniku delavcev opravljati delo, ki ni povezano z opravljanjem funkcije predstavnika delavcev, vendar mu mora v tem času zagotavljati nadomestilo plače v višini polovice povprečne plače predstavnika delavcev v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo.

⁵⁵ Takšnega posebnega varstva delovnega razmerja ob negativnem mnenju sindikata za preostale delavce ni več. Glej 85. člen ZDR.

⁵⁶ Zavarovanje ugotovitvenih terjatev (npr. ugotovitev ne/obstoja delovnega razmerja, ugotovitev nezakonitosti odpovedi delovnega razmerja) z začasno odredbo je Ustavno sodišče RS izrecno potrdilo v odločbi Up-275/97 z dne 16. 7. 1997. Podrobneje glej Pogorelčnik, Neža, str. 135-138.

začasne odredbe: začasno zadržanje učinkovanja prenehanja pogodbe o zaposlitvi do pravnomočne odločitve v sporu; prepoved delodajalcu delavca odjaviti iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja; naložitev delodajalcu delavcu omogočiti opravljanje dela na podlagi pogodbe o zaposlitvi, izplačilo plače za opravljeno delo in zagotovitev vseh pravic iz delovnega razmerja; izplačilo nadomestila plače za obdobje od prenehanja opravljanja dela do ponovne vrnitve na delo; prepoved delodajalcu imenovati oz. zaposliti drugega delavca na delovnem mestu odpuščenega delavca ipd.

Pri ugotavljanju utemeljenosti predloga za izdajo začasne odredbe sodišče preverja verjeten obstoj terjatve, tj. ali je terjatev na ugotovitev nezakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki jo delavec uveljavlja s tožbenim zahtevkom, verjetno utemeljena. Pri tem se predlagatelji sklicujejo na delodajalčevo neupoštevanje zakonskih procesnih pravil pri podaji odpovedi ali neobstoju odpovednega razloga. Zaradi časovne omejitve postopka na rok treh dni in znižanja dokaznega standarda odločanja na verjetnost, se sodišča omejujejo le na ugotavljanje resničnosti takih navedb v predlogu in izvedbo k temu priloženih (listinskih) dokazov. Od 48 pregledanih sodnih odločitev, v katerih so sodišča v letih 2012, 2013 in 2014 odločala o utemeljenosti izdaje začasne odredbe za zavarovanje nedenarne terjatve na ugotovitev nezakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, so sodišča obstoj terjatve ugotovila (le) v štirih primerih, vendar pa je bil v vseh teh predlog zavrnjen zaradi neobstoja drugega pogoja, zahtevanega za izdajo začasne odredbe. V večini primerov so tako delavci neuspešni že pri izkazovanju prvega pogoja, tj. obstoja terjatve. Zaradi javnega dostopa le do sodnih odločb višjih sodišč, je o razlogih za tako veliko neuspešnost predlagateljev težko sklepati. Za zanesljivejše zaključke o tem, ali sodišča izpolnjenost pogojev presojuje prestrogo, bi bilo potrebno primerjati še obrazložitve zavrnitev predlogov v prvostopenjskih sklepih, ter obseg in kvaliteto predlagateljevih trditev in dokazov. Za končni odgovor o resničnem (ne)obstoju delavčeve terjatve pa bi bilo odločitve o obstoju terjatve, sprejete v postopkih zavarovanja, potrebno naknadno primerjati s pravnomočnimi odločitvami o utemeljenosti tožbenega zahtevka. Čeprav sodišča ob odločanju o začasnem zavarovanju vsekakor nimajo na voljo toliko podatkov in dokazov kot ob odločanju o utemeljenosti tožbe, pa bi na ta način najbolj zanesljivo lahko zaključili o morebitnem (pre)strogem postopanju delovnih sodišč v postopku zavarovanja.

6. SKLEPNO

Dejstvo je, da delavci ob predlaganju začasnega zavarovanja le redko uspejo izkazati obstoj svoje terjatve proti delodajalcu in da je delež ugodenih predlogov in tako izdanih začasnih odredb v individualnih delovnih sporih nižji od sporov v civilnih postopkih. Čeprav so moja sklepanja o razlogih za to bolj posredne narave in bi o njih zaradi možnosti vpogleda v celotne konkretne postopke morebiti enostavneje sklepala sodišča sama, pa bi rada spomnila na varstvo delavcev kot šibkejše stranke v spor z delodajalci, čemur bi bilo potrebno v časih slabega stanja na trgu delovne sile posvečati še posebno pozornost.

LITERATURA

- Juhart, Jože. Civilno procesno pravo FLR Jugoslavije. Ljubljana, Univerzitetna založba, 1961.
- Metelko, Janez. Začasne odredbe po določbah Zakona o izvršilnem postopku, Pravosodni bilten št. 1995/3, str. 57 – 66.
- Novak, Janez. O nekaterih novostih v zakonu o delovnih razmerjih z vidika sojenja, Podjetje in delo št. 2003/2, str. 406 – 420.
- Oberhammer, Paul, Domej, Tanja, Vorläufige Maßnahmen - Österreich, dostopno na: <http://www.ipr.uni-heidelberg.de/studie/National%20Reports/Austria/Report%20Austria%20Vorlaeufige%20Massnahmen.pdf> (23. 7. 2013).
- Pogorelčnik, Neža. Regulacijske začasne odredbe, Zbornik znanstvenih razprav 2013, str. 135 – 160.
- Rijavec, Vesna. Civilno izvršilno pravo. Ljubljana, GV Založba, 2003.
- Šipeč, Miha, Plavšak, Nina, Klampfer, Marta, Jerovšek, Tone, Čebulj, Janez. Začasne odredbe v civilnih sodnih postopkih, postopkih pred delovnimi in socialnimi sodišči, upravnimi sodišči, ustavnim sodiščem ter v upravnem postopku. Ljubljana, GV Založba, 2001.
- Ude, Lojze (ur.), Galič, Aleš (ur.) in drugi. Pravdni postopek, zakon s komentarjem. 2. knjiga. Ljubljana, GV Založba, 2006.
- Volk, Dida. Izvršba in zavarovanje. Ljubljana, Odin, 2000.
- Zima, Tadeja. Začasne odredbe, Pravosodni bilten št. 2002/3, str. 73 – 102.
- Zima, Tadeja. Začasne odredbe v civilnih sodnih postopkih, Odvetnik št. 2002/2, priloga, str. I – VIII.

INTERLOCUTORY INJUNCTIONS AS AN EFFECTIVE MEASURES TO PROTECT WORKERS' RIGHTS RELATED TO WORK – EXAMINATION OF THE PRESUMPTIVELY EXISTENCE OF THE CLAIM

Neža Pogorelčnik Vogrinc*

SUMMARY

Interlocutory injunctions are judicial remedies which effectively provide a temporary judicial protection also for claims deriving from individual labour disputes. Because of the insufficient regulation of the sectoral Labour and Social Courts Act-1, regulations of the Enforcement and securing of Civil Claims Act apply as appropriate. According to the latter, for the interlocutory injunction to be granted, the proposer must prove presumptively that the claim against the debtor exists or is about to arise (also called as an objective requirement) and another requirement (also called as a subjective one). When securing a monetary claim, the second requirement is the existence of a subjective danger, that is a danger that the enforcement of proposer's claim is likely to be rendered impossible or considerably impeded due to the alienation, concealment or another sort of disposal of property by the debtor. When securing a non-monetary claim, the second requirement is the existence of an objective danger, that is a danger that the enforcement of his claim is likely to be rendered impossible or considerably impeded; that the injunction is necessary to prevent the use of force or damages which are extremely difficult to repair; or that in the event that the injunction applied for proves to be without foundation, the debtor will not suffer consequences more adverse than those the creditor will suffer if the issuing of the injunction is withheld. If one of the two needed requirements is not fulfilled, the court does not issue an interlocutory injunction. When deciding on the fulfilment of the legal requirements, the court decides, with lower (compared to

* Neža Pogorelčnik Vogrinc, PhD, Assistant at the Faculty of Law, University of Ljubljana, Slovenia. neza.pogorelcnik@pf.uni-lj.si

regular civil proceedings) legal standard of proof, that is, if the proposition is more likely to be true than not true. Apart from that an important guidance for the court, when deciding on proposal to grant an interlocutory injunction, is also a time limit – a period of three days – to finish the proceeding, set in the Labour and Social Courts Act-1. As a consequence, courts decide on the grounds of the facts and (documentary) evidence included in the proposal. But in case-law court decisions on interim protection measures are mostly negative. In the majority of cases courts decide that the first requirement i.e. the existence of the claim, is not fulfilled. Are reasons for those decisions in insufficient factual basis of the proposal, insufficient scope or quality of proposed evidence, or too strict judicial review of the requirements? The author searches for possible answers and tries to find different solutions for the case-law.